

Kuulemistilaisuus

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

HE 127 / 2024

21.10.2024

Tiina Raiski
Toimitusjohtaja
Sointu Senioripalvelut, Tampere

Lain toimeenpano ja palveluntuottajan toimintaedellytykset

Ristiriitaiset vaatimukset lainsäätäjän, palvelujen järjestäjän ja lupaviranomaisen taholta vaikeuttavat palveluntuottajan toimintaedellytyksiä

- Lain lähtökohtana on ihmisten palveluntarpeeseen vastaaminen
- Hyvinvointialue (palvelujen järjestäjä) asettaa raja-arvot (kriteerit) joilla ratkaistaan vanhan ihmisen oikeus saada palvelua. Hyvinvointialue on tiukentanut asukkaaksi pääsyn kriteereitä. Nykyisin uuden asukkaan toimintakyky on vähäinen. Asumisajat ovat lyhentyneet muutaman päivän tai viikon mittaisiksi.
- Hyvinvointialueen ostopalvelusopimus rajaa palveluntuottajan mahdollisuutta vastata vanhan ihmisen palvelutarpeen muuttuessa kasvaneeseen hoidon tarpeeseen lisäämällä työntekijöitä.
 - Hoitovuorokaudessa hintakatto oletuksella, että mitoitus on 0,6
 - *"Tilaaja ei ota kantaa valvovan viranomaisen asettamaan mitoitusvaatimukseen."*
 - Oikeus kattohinnan korottamiseen on vain tilaajalla.
- Viranomaisvalvonta päättää palveluntuottajan toimilupaan mitoituksen asukkaiden terveydentilan ja toimintakyvyn mukaan.
- Hyvinvointialue valvoo palveluntuottajan mitoituksen toteutumista asukkaiden terveydentilan ja toimintakyvyn mukaan.
- Hyvinvointialue (järjestäjä) ja lupaviranomainen ovat kaksi viranomaista, jotka yhdessä määrittelevät palveluntuottajan toimintaedellytykset. Palveluntuottajan kohtuuton riski aiheutuu siitä, että viranomaiset toimivat keskenään eri lähtökohdista.
- Palveluntuottaja arvioi omavalvonnallisesti asumisen aikana ihmisen toimintakykyä. Arviointi tehdään aina voinnin muuttuessa ja vähintään 6 kk:n välein

Palveluprosessin hallinnasta ja lain toteuttamisen mahdollisuuksista puuttuu rakenne, jonka kautta palveluntuottajan omavalvonnassa havaitsemaan ihmisten hoidon tarpeen kasvuun ei voida vasta, kun palveluntuottajan toimintaedellytyksiä rajoittaa ostopalvelusopimuksen (hva) ehdot ja viranomaisen myöntämä toimilupa.

Miten lakimuutosehdotus mahdollistaa asumispalvelujen perustehtävän toteutumisen?

Asukkaiden palveluntarve; on mahdollista, että asiakkaiden yksinäisyyden ja ahdistuksen yleistyessä palvelutarve entisestään lisääntyy, hoitoisuus kasvaa ja kustannukset nousevat.

” Siinä tapauksessa (mitoituksen laskiessa) arvokas vanhuus on pelkkä unelma.”

*” Hoitajat väsyvät ja asukkaat alkavat voida huonommin. **Pahimmillaan tästä koituu lisää kustannuksia yhteiskunnalle asukkaiden lisääntyneinä päivystyskäynteinä.***

*”**Nykytilanteessa, jossa raportointi, kokoukset, koulutukset ja erilaiset ohjelmat esim. RAI vievät entistä enemmän aikaa hoitohenkilökunnalta, on toiseen päähän annettava enemmän aikaa ja mitoitusta hoitohenkilökunnan ihan asiakkaan kanssa tehtävälle työlle.***”

Vaikutuksia vanhustyön työntekijöiden riittävyyteen ja saatavuuteen, jos mitoitusta päätetään laskea

Jos mitoitusta lasketaan, kokevat työntekijät sillä olevan negatiivisia vaikutuksia vanhustyön työntekijöiden riittävyyteen ja saatavuuteen

*"**Ala ei tälläkään hetkellä ole kovin suosittu**, mutta on kuitenkin saanut jo hieman positiivista imagoa hoitajamitoituksen kehityksen myötä."*

*"**Työhyvinvointi on yksi asia, joka on vaikuttamassa alalle tulo- ja pitovoimaan.** Jos työntekijä kokee jatkuvaa stressiä ja kiirettä työssään, on se varmasti omalta osaltaan karkottamassa ihmisiä alalta."*

*"Ihmiset eivät halua hakeutua alalle, **jossa joutuu tekemään arvojensa vastaista työtä**, kun ei ole aikaa olla asukkaiden kanssa ja tekemään arvokasta työtä."*

Nykymitoituksella työntekijät kokevat työssä viihtymisen ja työn laadun paremmaksi

Mahdollisuus kulttuuriseen vanhustyöhön parantaa ikääntyvien hyvinvointia ja elämän laatua.

Vanhan ihmisen masennusta ja yksinäisyyttä voidaan ehkäistä huolehtimalla siitä, että hoitohenkilökunnalla on aikaa täysipainoisesti kohdata ikäihminen.

”Asiakkaille ja omaisille on aikaa mitoituksen nousun myötä. Myös sosiaalisen toimintakykyä edistävää toimintaa on kyetty lisäämään tämän myötä inhimilliselle tasolle. Asiakkaat ovat rauhallisempia, sillä hoitajien kiire ei valtaa heitä OMASSA KODISSAAN. Asiakkaiden turvallisuuden tunne on myös selkeästi lisääntynyt hoitajamitoituksen kasvun myötä.”

”Hoitoalalla on paljon opiskelijoita ja suuri osa oppimisesta tapahtuu työpaikoilla. Parempi hoitajamitoitus takaa, että opiskelijat saavat parhaan mahdollisen ohjauksen. Näin saadaan turvattua hyvät hoitajat myös tulevaisuuteen.”

SOINTU

SENIORIPALVELUT

Tampereen Vanhuspalveluyhdistys ry
Sointu Senioripalvelut

Postiosoite: Nuolialantie 46 D, 33900 Tampere
Käyntiosoite: Nuolialantie 46 E, 33900 Tampere
Sähköposti: etunimi.sukunimi@sointusenioripalvelut.fi

sointusenioripalvelut.fi